

IKKE TIL OFFENTLIGGØRELSE

Taleseddel til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål D om evakueringen fra Afghanistan

Den sidste danske soldat forlod som bekendt Afghanistan den 22. juni 2021. Som forsvarsminister var jeg i særlig grad optaget af sikkerhedssituationen i forbindelse med hjemtagningen af det danske styrkebidrag. Hjemtagningen foregik i god ro og orden.

I forhold til den første del af spørgsmålet om, hvorfor jeg ikke var bekendt med indholdet af ugerapporterne, har jeg ikke yderligere at tilføje til, end hvad jeg tidligere har svaret spørger ved flere lejligheder.

Ugerapporterne tilgår ikke mig, men de har indgået som en del af FE's samlede efterretningsgrundlag. Og som det har været overordnet praksis i tidligere regeringer, har jeg støttet mig til FE's vurdering af sikkerhedssituationen i Afghanistan. Som minister er jeg ikke involveret i FE's etablering af det samlede efterretningsbillede. Det er FE's faglige ansvar.

Spørger opstiller derudover nogle præmisser i sit spørgsmål, som ikke er korrekte. Det var FE - og ikke mig som minister - der orienterede Folketingets partier den 9. august. Og det er ikke korrekt, at jeg som minister har fremlagt en mindre kritisk vurdering af situationen for Folketinget.

Ved flere lejligheder har regeringen orienteret Folketinget om situationen i Afghanistan. Den 15. juni blev det i forbindelse med et møde i Det Udenrigspolitiske Nævn fremhævet, at udsigterne for Afghanistan var dystre. Folketinget blev orienteret om, at sikkerhedssituationen var alvorlig, voldsniveauet var stigende, og at FE vurderede, at de mest sandsynlige scenarier var etableringen af et Taleban-styret emirat eller en borgerkrig.

Det er korrekt, at FE blev overrasket over Kabul's hurtige fald. Det var der mange, der blev. Det gælder også mine kolleger fra allierede lande.

FE vurderede på baggrund af deres efterretningsgrundlag, at det var mindre sandsynligt, at Kabul ville falde inden udgangen af 2021. At det skete alligevel er et udtryk for, at der er begrænsninger for, hvor præcist en efterretningstjeneste kan forudsige begivenhederne. Efterretningstjenesternes vurdering er det bedste grundlag, vi har. Og efterretningstjenesterne kommer med den bedste vurdering de kan, ud fra de oplysninger de har. Derfor lytter vi til dem. Men det er selvsagt forbundet med stor usikkerhed.

Jeg har tidligere anvendt puslespilsmetaforen omkring FE's arbejde. Det skal forstås på den måde, at FE sammenstykker deres vurderinger på baggrund af mange forskellige oplysninger. Det er en hel grundlæggende del af en efterretningstjenestes virke, at opbygningen af et efterretningsgrundlag bygger på flest mulige uafhængige kilder, når det er muligt.

Ud over den rapportering som FE modtager fra bl.a. Forsvaret og andre samarbejdspartnere, så gennemfører FE også deres egen indhentning. Det sker bl.a. gennem fysisk indhentning, elektronisk indhentning, netværksindhentning og indhentning fra åbne kilder. Det er overordnet beskrevet i FE's beretning kaldet INDBLIK.

For at sikre troværdigheden af efterretningsgrundlaget arbejder FE med strukturerede metoder til at analysere de indhentede oplysninger. FE vurderer kontinuerligt kildernes pålidelighed og oprindelsen af de oplysninger, der kommer fra dem. Dernæst vurderer de troværdigheden af den enkelte oplysning, og det kaldes validering.

I FE's endelige vurderinger fremgår det dog ikke, hvilke specifikke kilder der ligger til grund for de konkrete vurderinger.

Når FE formidler de analyserede oplysninger, anvendes en række faste udtryk for, hvor sikre vurderingerne er i form af sandsynlighedsgrader. Sandsynlighedsgraderne kan dog ikke forudsige begivenheder med sikkerhed; kun om noget er mere eller mindre sandsynligt end noget andet.

FE blev overrasket over, hvor hurtigt Kabul faldt. Det samme gjorde den amerikanske militære ledelse og stort set alle andre efterretningstjenester.

Men FE havde peget på, at de mest sandsynlige scenarier var etableringen af et Taleban-styret emirat eller en borgerkrig. Hvilket Folketinget også blev orienteret om. Det var timingen, der overaskede.

FE har på baggrund af forløbet op til evakueringen fra Afghanistan iværksat en intern evaluering med henblik på at høste erfaringer. Men en nærmere gennemgang af FE's arbejde og den igangværende evaluering kommer jeg ikke til at kunne fremlægge her. Det hører til i Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne.

Jeg vil dog gerne fremhæve, at jeg har fuld tillid til Forsvarets Efterretningstjeneste. Og FE's ansatte yder hver eneste dag en dedikeret og professionel indsats for Danmarks sikkerhed, som vi alle, på tværs af partier, bør bakke op om.